Motion

Umeå den 5 november 2026

Öppna för investeringar i europeisk försvarsindustri

Allt fler regioner omprövar sina restriktioner mot investeringar i försvarsindustrin. Enligt Dagens Medicins sammanställning har åtta regioner öppnat för sådana placeringar, med olika avgränsningar. Region Dalarna tillåter investeringar i svensk försvarsindustri och Västra Götalandsregionen har öppnat för investeringar i europeisk försvarsindustri. Flera andra regioner har ersatt generella förbud med regler som fortsatt utesluter kontroversiella vapen. Region Västerbotten redovisas däremot som en av regionerna som inte tillåter placeringar i försvars- och vapenindustrin.

Under 2026 och framåt är behovet av en stark svensk och europeisk försvarsförmåga fortsatt tydligt. Rysslands krig mot Ukraina och osäkerheten kring USA långsiktiga engagemang för Europas säkerhet understryker vikten av att Europa tar ett större ansvar för sitt eget försvar. För Sverige handlar det om att värna vår säkerhet, fullgöra våra åtaganden inom Nato och bidra till Ukrainas förmåga att försvara sin frihet och självständighet. En konkurrenskraftig svensk försvarsindustri är en viktig del av denna förmåga.

Det finns en tydlig motsättning i att framhålla behovet av ett starkare försvar och samtidigt genom offentliga placeringsregler utesluta de företag som utvecklar och tillverkar den utrustning som försvaret behöver. Försvarsindustrins betydelse måste bedömas utifrån dess roll i att skydda demokrati, frihet och mänskliga rättigheter. Ansvarsfull kapitalförvaltning bör därför kunna förenas med möjligheten att investera i svensk försvarsindustri.

Region Västerbottens kapital ska förvaltas med krav på långsiktig avkastning, god riskspridning och ansvarsfullt risktagande. Svensk försvarsindustri omfattar högteknologiska företag inom bland annat kommunikation, avancerad elektronik och försvarssystem. Dessa bör kunna prövas som investeringsalternativ utifrån samma finansiella krav som andra tillåtna placeringar.

Att öppna finanspolicyn innebär ingen skyldighet att köpa försvarsaktier eller att avsätta en bestämd andel av kapitalet till sektorn. Dagens Medicins granskning visar att möjligheten inte automatiskt leder till investeringar och att de faktiska innehaven i flera regioner fortfarande är små. För Region Västerbotten bör förändringen innebära att investeringar i

svensk försvarsindustri kan göras, direkt eller genom fonder, när de bedöms vara finansiellt fördelaktiga och förenliga med regionens övriga krav på kapitalförvaltningen. Tydliga etiska avgränsningar, bland annat mot kontroversiella vapen, kan fortsatt upprätthållas.

Region Västerbotten bör följa de regioner som redan har omprövat sina regler. Finanspolicyn behöver anpassas till dagens säkerhetspolitiska verklighet och möjliggöra investeringar i företag som bidrar till Sveriges försvarsförmåga, samtidigt som en ansvarsfull förvaltning av regionens kapital står i centrum. Det kan exempelvis handla om svenska Saab, MilDef och Invisio samt europeiska försvarsföretag som tyska Rheinmetall och finska Summa Defence, förutsatt att investeringarna uppfyller regionens finansiella och etiska krav.

Att en sjukvårdshuvudman investerar i försvarsindustrin innebär ett etiskt dilemma som måste tas på allvar. Sjukvårdens uppdrag är att rädda liv och lindra lidande, samtidigt som vapen kan orsaka död och svåra skador. Men ett fungerande försvar behövs också för att skydda människors liv, samhällets frihet och sjukvårdens möjlighet att fullgöra sitt uppdrag. Ukrainas erfarenheter visar hur nära dessa frågor hänger samman när även sjukhus och vårdpersonal utsätts för angrepp. Den etiska bedömningen måste därför väga risken att bidra till mänskligt lidande mot behovet av att försvara ett samhälle mot väpnad aggression. Med tydliga avgränsningar mot kontroversiella vapen och krav på ansvarsfullt företagande bör investeringar i europeisk försvarsindustri kunna förenas med regionens uppdrag, förutsatt att de bedöms vara finansiellt fördelaktiga.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar vi att regionfullmäktige beslutar att

Att ta fram förslag till revidering av Region Västerbottens finanspolicy så att investeringar i svensk och europeisk försvarsindustri tillåts, förutsatt att de bedöms vara finansiellt fördelaktiga och förenliga med regionens krav på riskhantering och långsiktig kapitalförvaltning.

Nicklas Sandström (M)
Regionråd i opposition

Åsa Ågren Wikström (M)
Vice gruppledare